

Ս. Հովհան Գ. Օձնեցի
(717-728 թթ.)

ԺԱՄԱՆԱԿԸ ԵՒ ՄԱՐԴԸ

«Պարծանք որդւոց հարք իրեանց»
(Առակք ԺԷ. 6):

մէն մի ժամանակ իր մարտահրաւէրն է նետում մարդուն, առաջադրում զանազան խնդիրներ եւ հարցեր՝ դրանց պատասխան տալու աննահանջ պահանջով: Սակայն շատերը չեն լսում ժամանակի ձայնը, չեն նկատում նրա պահանջները, իսկ ոմանք էլ լսելով հանդերձ՝ փորձում են խուսափել, չնկատել՝ տրուելով կեանքի ամենակուլ հոսքին: Միայն քչերին է վերապահուած համարձակութիւն ունենալ, ուժ գտնել իրենց մէջ՝ բարձրացնելու ժամանակի նետած ձեռնոցը, խորամուխ լինել լուծումներ եւ պատասխաններ գտնելու նրա առաջադրած պահանջներին: Եւ ժամանակն իբրեւ պարգեւ վերջիններիս բաց է թողնում իր ճիրաններից, թոյլ է տալիս նրանց ճեղքել ժամանակաւորի եւ անցողիկի պարիսպներն ու բռնելու յաւէրժութեան ճանապարհը: Այս սակաւ ընտրեալների թուին է պատկանում նաեւ Ս. Յովհան Գ. Օձնեցի հայրապետը:

Ս. Յովհան Օձնեցին ապրել եւ գահակալել է Հայաստանի եւ Հայ ժողովրդի համար դժուարին եւ օրհասական ժամանակաշրջանում. Հայաստանը գտնուում էր արաբական ծանր լծի ներքոյ, իսկ Հայ Եկեղեցին եւ նրա հաւատացեալ զաւակները պարբերաբար ենթարկւում էին մահմեդական զաւթիչների դաժան բռնութիւններին եւ կրօնական հալածանքներին: Այսպիսի դժնդակ պայմաններում իմաստուն Հայրապետն իր խոհեմ եւ հաւասարակշռուած քաղաքականութեան շնորհիւ կարողացաւ

ոչ միայն որոշ կերպով թեթեւացնել իր խնամքին վստահուած հաւատացեալ հօտին բաժին հասած ծանր լուծը, այլեւ միաւորել Հայ Եկեղեցին եւ նրա ուղղափառ դաւանանքն ու ինքնութիւնն անաղարտ պահելու եւ ամրապնդելու համար հետեւողական պայքար մղեց ժամանակի հերձուածողական շարժումներէ դէմ, հարթեց քոյր Ասորի Ուղղափառ Եկեղեցու յետ առկայ դաւանաբանական տարաձայնութիւնները, ձեռնարկեց ծիսական եւ կանոնական կարեւոր բարեփոխումներ, որոնք ուղենշեցին մեր առաքելահաստատ Եկեղեցու հետագայ ընթացքը եւ դարձան հոգեւոր զէնք յաղթութեան գալիք ծանր փորձութիւններին դիմակայելու համար: Հայ եկեղեցական մատենագրութեան նշանակալից էջերից է Ս. Հայրապետի թողած գրական-աստուածաբանական հարուստ ժառանգութիւնը, որն աչքի է ընկնում իր ժանրային եւ բովանդակային ընդգրկունութեամբ, աստուածաբանական խոր ու համակողմանի վերլուծութեամբ: Այս աշխատութիւնները խիստ կարեւոր են Հայ Եկեղեցու աստուածաբանական աւանդոյթը ճիշտ հասկանալու եւ ըմբռնելու գործում եւ արժէքաւոր ու անանց ներդրում են Հայ աստուածաբանական մտքի գանձարանում:

Հայրենիքի եւ Եկեղեցու բարօրութեան համար գործադրած այս մշտաբխուն ջանքերի շնորհիւ է, որ Ս. Յովհան Օձնեցին դարեր շարունակ մնացել է Հայ ժողովրդի հոգում եւ սրտում՝ արժանաւորապէս դառնալով քրիստոնէական հաւատի, բարոյականութեան եւ ճշմարիտ ու անսակարկ հայրենասիրութեան վեհ գաղափարների ու յատկանիշների մարմնաւորողը: Այս իրողութեան վառ ապացոյցն է նրա մասին հիւսուած բազմաթիւ ժողովրդական աւանդապատումներն ու գրոյցները, որոնք կենդանի են միջեւ այսօր եւ շարունակոււմ են փոխանցուել հետագայ սերունդներին:

Այս տարի Հայ Առաքելական Ս. Եկեղեցին տօնում է Ս. Յովհան Գ. Օձնեցի Կաթողիկոսի գահակալման 1300-ամեակը, եւ այս իրողութիւնը մի անգամ եւս մեզ բոլորիս համար հիանալի առիթ է՝ վերստին անդրադառնալու եւ արժեւորելու իմաստուն Հայրապետի գործունէութիւնն ու ժառանգութիւնը, ունկնդրելու՝ Ս. Առաքեալներից մեզ փոխանցուած ուղղափառ դաւանանքը եւ ազգային ինքնութիւնն անխախտ ու անխափան պահելու նրա պատգամը, որպէսզի ոչ միայն լոկ անունով, այլեւ գործով լինենք մեր Ս. Հայրապետի որդիները:

Լ. ԿԵՂ.

